

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 241 (3403) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Az egész Dnyeper-ívért folyó küzdelemmé alakult át a kremencsugi csata

A harcok hevességének további fokozódására lehet számítani — 300 halálos áldozata van a Nis elleni angolszász légi terror-támadásnak

Rövidesen előtérbe kerül a török ellenőrzés alatt álló tengerszorosok kérdése

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa megállapítja, hogy a kremencsugi csata, a krivojrogi szakasz megerősítésévé alakult át, mely az Azovi tengertől kiindulva Dnyepetrovszkig és azon túl egészen a Kievtől északra levő térségig terjed ki. A csata súlypontja még keveset ezelőtt a Kremencsugól délkeletre levő térségben feküdt, amely a Dnyeperkönyök egész területét magába foglalja, ahol a szovjet mindenféle erő felhasználásával igyekeznek kikényszeríteni déli irányban a nagy hadműveleti áttörést. Dnyepetrovszki kiürítése újabb megerősítése annak, hogy német részről nem engedik magukat eléríteni az ez évi céltől, melynek lényege az összevonás. Hogy ennek a műveletnek stratégiájában szempontból mi a jelentősége, az hamarosan látható lesz és kétségkívül olyan meglepetést fog nyújtani, amilyennel a német hadvezetés már több ízben szolgált. A szovjet kísérletet tett arra, hogy a várostól nyugatra áttörje a német állásokat, ezt a kísérletet azonban a németek megfúrták. Valószínű, hogy azokat a német hadosztályokat, amelyek most itt felszabadultak, a krivojrogi szakasz megerősítésére fogják felhasználni. A dolgok mai állapotában a csata hevességének további fokozódására kell számítani. A szovjet két nap óta tömeges támadásokat intéz Krivojrog városa ellen. Feltehető, hogy a német rugalmas hadvezetés ezuttal is érvényesülni fog és ez a nagy támadás is hatástalan marad.

Mindkét oldalról egyre újabb erőket vetnek be a küzdelembe

Berlinből jelentik: (B. T.) A délnyugati országi csata tegnap is tovább tombolt anélkül, hogy hevességéből a legesélyesebb mértékben lett volna. Berlini katonai körök arra számítanak, hogy a harcok ereje legközelebb nem is hanyatol. Mivel a küzdelem válságos szakaszába érkezett, mindkét oldalról újabb erőket vetnek be és minden rendelkezésre álló tartalékot igénybe vesznek. A harcok helyzetének német megítélése megfelel a helyzet komolyságának, de továbbra is rendkívül óvatos.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német FI jelenti: Erős német harcra várható közelébe október 25-re vorradó északra bombázta Napoly kikötőterületét, amely most az ellenség támaszpontjává szolgál. Az eddig beérkezett jelentések

Elesen bírálja az angol közvélemény Alexander olaszországi hadvezetését

Zürich. (MTI) Az United Press jelenti Kairóból, hogy Montgomery tábornok a hét végén látogatást tett Kairóban. Kijelentette, hogy a háború hamarosan végső szakaszába lép. Megemlítette, hogy a szövetséges csapatok a catániai síkságon igen sokat szenvedtek a mocsárláz következtében. E betegség következtében több emberünk halt meg, mint amennyi az ütközetekben vesztette életét.

London. (Bud. Tud.): A londoni sajtó és az angol közvélemény élesen bírálja Alexander olaszországi hadveze-

szését. A lapok megállapítják, hogy a földközi tengeri háborús helyze azt mutatja, hogy holtpontra jutottak. A vezető lapok nem értik, hogy a középke-

szését. A kikötőkben és a révben 5 kereskedelmi hajót 34.000 tonnával bombatalálatok érték. Biztosra vehető, hogy közülük több teljesen megsemmisült. Ezenkívül ismét hatóságos bombatalálatok érték a rakpart berendezéseket és az ellenség utánpótlás ellátási üzemét.

Zágrábról jelentik: (MTI) A belgrádi lapok részleteket közölnek Nisnek az angol-amerikai légi egységek részéről történt bombázásáról. A bombázás október 20-án folyt le. Néhány bomba egy utcai földbevéjt árokóvóhelyet is eltalált, ahol munkások tartózkodtak. Itt egy helyen 170 munkás vesztette életét. Az összes áldozatok számát 300-ra becsülik, a sebesülteket pedig ennek sokszorosára.

London. (Bud. Tud.): A londoni sajtó és az angol közvélemény élesen bírálja Alexander olaszországi hadveze-

leti 9-ik és 10-ik hadsereg miért nem mozdul? Súlyos bírálatot gyakorolnak a Dodekanesz szigeten tapasztalható hadvezetés miatt is.

Amsterdam. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az északamerikai tengerészeti miniszter — mint a brit hírszolgálat Washingtonból jelenti — kedden közölte, hogy a Murphy nevű 1700 tonnás romboló az Atlanti óceán északi részében egy kereskedelmi hajóval összeütközött és súlyosan megrongálódott.

Washington. (Bud. Tud.): A képviselőház túlnyomó többsége elfogadta azt a javaslatot, mely szerint a családapákat is be kell hívni hadiszolgálatra.

Lisszabon. (MTI): Washingtonból jelenti az angol híriroda, hogy Roosevelt jóváhagyta azt a rendelkezést, amely szerint a külföldön levő amerikaiaknak 18 évtől 45 évig katonai szolgálatra kell jelentkezniük.

Komoly ellentét támadt a földközi tengeri bizottságban az angol és szovjet felfogás között

Washington. (Bud. Tud.): Stettinusi külügyi államtitkár a keddi sajtótervezetelen arra a kérdésre, vajon vállalta-e a szovjet kormány és ha igen, milyen kötelezettségeket — nem válaszolt.

Zürich. (Bud. Tud.): A Tat londoni tudósítója jelenti, hogy a legerősebb erő, melybe a kelet-európai szövetség eszméje ütközik, ma a szovjet. Minél tovább halad a támadás a keleti határon, annál világosabban utasít el a szovjet sajtó minden európai csoportosulást, melyben nem a szovjet vezet.

London. (Bud. Tud.): György király kedden fogadta megbeszélésre Churchill miniszterelnököt, akit utána ebédelt látott vendégül.

London. (Bud. Tud.): A földközi tengeri bizottságban az illetékesség

ügyében nagy véleménykülönbség támadt az angol és a szovjet felfogás között. Az oroszok szerint ugyanis az algériai földközi tengeri tanács önállóan határozhat messzeszemenő teljes hatalommal rendelkezve. Az angolok viszont azt mondják, hogy a bizottságnak csak az a teendője, hogy figyelje a helyzetet és az illetékes kormányoknak küldjön jelentést. Londonban és Washingtonban sohasem képzelték azt, hogy a földközi tengeri bizottság az egyes kormányok helyett cselekedne, vagy pedig pótolná a hatalmi jogkört. Londonban lehetségesnek mondják, hogy Visinszki, a földközi tengeri bizottság szovjet küldöttségének vezetője, az ellentétek miatt visszatér Moszkvába.

Ankarába helyezi át a Szovjet közelkeleti agitációs központját

Ankara. (MTI) A NTI jelenti: Az ankarai angol nagykövetség Kairóba tervezett útját elhalasztotta. Ez az elhalasztás utasítás alapján történt, melyet Moszkvából kapott. A halasztást összefüggőnek látják a moszkvai értekezlettel.

Bukarest. (MTI): Az Actiune ankarai értesülés alapján a következőket írja:

— Ankarai szovjet diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a szovjet közelkeleti diplomáciai agitációs központját rövid időn belül Kairóba fogja áttenni. Mértékadó török politikai körökben ezzel kapcsolatban annak a meggyőződésnek adnak kifejezést, hogy az orosz tevékenység súlypontjának Kairóba való áthelyezése a földközi tengeri kérdésekkel kapcsolatban lényegesen megnövekedett orosz érdeklődésnek tudható be. Eppen ezért nem tartják kizártnak azt, hogy a török ellenőrzés alatt álló tengerszorosok kérdése rövi-

desen a politikai érdeklődés előtérbe kerül.

A Pet stockholmi értesülése szerint megtörtént az angol-német hadifogoly-cseré Goteborgban. Most Németországból 4340 sebesült és angol katonák érkezett Goteborgba, Angliából pedig 830 német hadifogoly.

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az új fasizta év kezdetével Rómából az olasz vezéri főhadiszállás tartózkodási helyére helyezik át a köztársasági fasiztapárt székhelyét — mint a római rádió jelentette.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az északafrikai szakadár francia bizottságnál működő Bogomolov szovjet követ ellen, mint a francia lapok jelentik Tangerből, merényletet akartak elkövetni. Amikor Algirban meglátogatta a szovjet kiállítását, a teremben pokolgépet fedeztek fel, melynek felrobbanásáig már csak néhány perc hiányzott.

Bizonyítást rendelt el a törvényszék vitéz Keszthelyi Zoltán közjegyzőnek Jávor Béla és Polyák István hírlapírók ellen indított sajtóperben

Nagyvárad, október 27. A nagyváradi törvényszék dr. vitéz Biro Barna tanácsa, mint sajtóbírósg tegnap tárgyalásán foglalkozott a sajtóperrel, amelyet dr. vitéz Keszthelyi Zoltán közjegyző, a Baross Szövetség helyi szervezetének volt elnöke indított Jávor Béla és Polyák István hírlapírók ellen.

Az ügy előzménye az, hogy a Magyar Lapok 1942. június 18-iki számában „Keresztény eszme a gyakorlatban” címmel cikk jelent meg Jávor Bélától, amelyben az újságíró kifogásolja, hogy a keresztény magyar társadalom még mindig nem támogatja elég öntudatosan a keresztény magyar ipart és kereskedelmet. A cikk többek között ezt a kivételt tartalmazza: „Baross szövetségi vezető személyiségekről halljuk, hogy zsidó iparosoknál eszközöltek egész kis vagyonot kitevő megrendeléseket”.

Néhány nappal később megjelent a fap igazgatójánál dr. Domokos László, a Baross Szövetség ügyvezető elnöke és Nagy János a helyi tagozat ügyvezető elnöke és kérték annak konkretizálását, hogy ez a megjegyzés kire vonatkozik.

Erre a Magyar Lapok 1943. június 30-iki számában szerkesztői üzenet jelent meg, amely leszögezi: „A megjegyzés dr. Keszthelyi Zoltán közjegyzőre vonatkozik, aki mint Baross elnök zsidótól vásárolta a butorait. Dr. Keszthelyi Zoltán azóta lemondott a lejáról”.

Ezt a szerkesztői üzenetet Polyák István, a lap akkori technikai szerkesztője fogalmazta meg.

Dr. Keszthelyi Zoltán ezért beperelte a két újságíró, a törvényszék tegnap tartotta meg az ügyben a második tárgyalást. Mindkét újságíró ügyvéd nélkül jelent meg a bíróság előtt, ahol Keszthelyi Zoltán ügyvédjével együtt képviselte a vádat.

A vádlottak először a felelősség kérdésében tettek ellenvételeket, majd az ügy érdemére vonatkozólag a bizonyítás elrendelését kérték. Kijelentették, hogy dr. Keszthelyi Zoltán valóban vásárolt butorokat zsidótól, hiszen a laphoz beküldött helyreigazító nyilatkozatában ezt ő maga is elismerte. Azonkívül megemlítették a vádlottak, hogy Keszthelyi Zoltán Baross szövetségi elnök korában zsidó alkalmazottakat tartott és ezért az értelmiségi kormánybiztosok közbelépésére a nagyváradi rendőrbírósg elítélte. Az ítéletet annakidején közölte is a Magyar Lapok és Keszthelyi Zoltán ezt nem sérelmezte. A vádlottak erre vonatkozólag is indítványozták a bizonyítási eljárás elrendelését, azonkívül több tanu megidézését kérték.

A főmagánvádló Keszthelyi Zoltán

bejelentte, hogy 400 pengő értékben valóban vásárolt butorokat zsidótól, de ellenbizonyítás elrendelését kérte arról, hogy keresztényektől is vett több mint 10 ezer pengő értékű butort. A főmagánvádló ellenezte a bizonyítás elrendelését arról, hogy őt a rendőrbírósg zsidó alkalmazottak tartása miatt elítélte.

Jávor Béla vádlott ellenvetésében ragaszkodott a bizonyításhoz erre a kérdésre való kiterjesztéséhez.

— Ez a kérdés — mondotta — rávilágít ennek az embernek a lelki alkátára, rávilágít arra, hogy ez az em-

ber méltatlanul foglalt helyet a Baross Szövetség elnöki székében és indokolja a vád tárgyát képező cikknek azt a kitételét, amelyet éppen ő sérelmez.

A bíróság elrendelte a bizonyítást Keszthelyi Zoltán vásárlásaira vonatkozólag, de elutasította az indítványt annak bizonyítására, hogy a Baross Szövetség volt elnökét a rendőrbírósg elítélte. Ezt azzal az indoklással utasította el a törvényszék, hogy ez a kérdés a vád keretein kívül esik.

A törvényszék ezzel a tárgyalást elnapolta.

Fontos kérdésekről beszéltek az Erdélyi Párt képviselői a belügyi költségvetés során

Budapestről jelentik: A képviselőház belügyi bizottsági ülésén számos felszólalás hangzott el az Erdélyi Párt képviselői részéről, akik valamennyien előrendű fontosságú kérdésekre mutattak rá.

Váro György udvarhelyi képviselő az árvaházak intézményes támogatásának szükségességét hangsúlyozta. Gaál Alajos a szülésznek javadalmazásának rendezését sürgette és hangsúlyozta, hogy ez a kérdés különösen a Székelyföldön, ahol nagyobb népszaporodás mutatkozik, figyelemreméltó jelentőségű. Javasolta ezzel kapcsolatban a gyermekorvosok és a gyermekorvházak számának növelését. Vita Sándor a Zöldkereszt intézményének fejlesztését kérte, aminek szükségessége főként Erdélyben mutatkozik. Kérte továbbá, hogy az Erdélyben élt és most közszolgálatot teljesítő idősebb tisztviselőknél engedjék el a közigazgatási vizsga letételét.

Paál Árpád a községi jegyzők túlterheltségére mutatót rá és ebben a kérdésben sürgős intézkedést javasolt.

Mikó Imre az állampolgárság megszerzésének a nehézségeiről beszélt és a honossági bizonyítványok kiadásának

decentralizálását indítványozta. Ismertetve a délderdyi menekültek helyzetét és kérte, hogy a menekülteket igazolások meggyorsításával Észak-Erdélyben telepítsék le. Gróf Teleki Béla az erre vonatkozó igazolási eljárás dekoncentráció mellett foglalt állást és javasolta, hogy ez utaltassék a törvényhatóságok hatáskörébe. Egy másik felszólalásában az ivóvíz kérdését ismertetve és ártézi kutak fúrását sürgette az ivóvízben szegény vidékeken.

Szabó János a lakásinszére mutatót rá. Felkorolta azokat a városokat, amelyekben ez különösebb nehézséget okoz. Javasolta, hogy a Társadalombiztosító Intézet az erdélyi városokban is építési kiakadályozásokat beruházási programjának megvalósítása során, mint ahogy ezt Post-környékén teszi. Sürgette továbbá az orvosok számának emelését a rámutatót az építőiparban a balesetbiztosításoknál mutatót hátrányosságokra.

Értesülésünk szerint a képviselőház plénumában több erdélyi képviselő szólt fel. Szabó János a közellátás ügyében tesz javaslatokat.

MI UJSÁG A PÁRTOKBAN?

A parlamenti élet megindulásával és a költségvetés napirenden lévő tárgyalásával kapcsolatban az

Erdélyi Párt

megállapította a vezérszónokok névsorát. Eszerint a következő képviselők szólalnak fel a párt részéről a költségvetési vita során: vallás- és közek-

latügyi tárcánál László Dező és Kortsmáros László, földművelésügynél Kiss Kálmán, kereskedelem- és közlekedésügynél dr. Patzkó Elemér és Beke Ödön, iparügynél Vencel Antal és Szilágyi Ferenc, igazságügynél dr. Szilágyi Olivér és dr. Bartha Imre, közellátásnál báró Braunecker Antal és Szabó János, miniszterelnökségi tárcánál dr. Mikó Imre, külügynél Arvay Árpád, pénzügyi tárcánál gróf Bethlen László és Toth Balázs, Az Appropriációk vitában gróf Teleki Béla, Bálint József és dr. Váro György képviselők szólalnak fel.

A belpolitikai élet mozgalmasságára jellemzők azok a sorozatos gyűlések, helyesebben pártvezetői értekezletek, amelyeket vasárnapról-vasárnapra ren-

Mozik műsora:

APOLLÓ: A pék felesége,
BELVAROSI: Rombadölt álmok,
CASINO: Mátyás rendet csinál,
KORONA: Fekete hajnal,

deznek az egyes pártok az ország különböző helyein. Az elmúlt vasárnap a

Magyar Megújulás Pártja

Komáromban tartott ilyen értekezletet. A vármegyei kistábor értekezletén vitéz János Andor másfélórás beszédében foglalkozott a világháború eseményeivel, annak nálunk is észlelhető belpolitikai hatásaival, valamint azokkal a teendővel, amelyek a magyarságra várnak.

A Magyar Nemzetiszocialista Párt biharmegyei szervezete

ugyanazok vasárnap vezetőségi értekezletet tartott, nagyváradi helyiségében, amelyen a biharmegyei szervezet vezetői jelentek meg. A pártvezetőség részéről Báky László helyettes pártvezető és Lili János országgyűlési képviselők jelentek meg és a jelenlévőket a kül- és belpolitikai helyzetéről részletesen tájékoztatták. Rámutattak a baloldali törekvésekre, „amelyek elérkezettnek látják az időt arra, hogy a jobboldali magyar politika fejlődését megakadályozzák és a hatalom átvetelét előkészítsék”. Megbeszéltek a szervezés további menetét, majd táviratilag üdvözltek gróf Pálffy Fidél pártvezetőt és Hubay Kálmánt. Az értekezletet Ladik Sándor zárta be.

Folytatva vasárnapi értekezlet-sorozatát a

Független Kisgazda Párt

is, ezuttal Szekszárdon tartotta meg összejövetelét. Itt Dulin Jenő volt országgyűlési képviselő nyitotta meg az ülést, majd Nagy Ferenc képviselő, a párt országos főtájkára ismertetve azt a küzdelmet, amelyet tizenhárom évvel ezelőtt a népi politika megvalósításáért és a konstruktív erők összefogásáért indítottak. A magyar közéletben a reális erők a parasztság, a munkásság és az értelmiség s ennek a három rétegnek politikai ideológiája ma is a tiszta kereszténység és a népi demokrácia.

Varga Béla balatonboglári plébános, országgyűlési képviselő arról beszélt, hogy ma politizálni kell. A politikában nincs más, mint erkölcs és becsület. A párt a kereszténységet hirdeti és ennek világnézeti alapját, a természeti törvényt.

A Független Kisgazda Párt egyébként november 7-én, Góál Gaszton halálának 14 éves évfordulója alkalmából a magyar gazdatársadalom bevonásával záróoklatoztat rendez a néhai nagy vezér boglári kriptájához, ahol Varga Béla plébános mond emlékbeszédet. A kegyeletos megemlékezés után a boglári kulturházban emlékműnépélyt tartanak.

A Szociáldemokrata Párt

nagyváradi szervezetében is élénk élet uralkodik. Ezen a héten kezdődött egy vezetőképző tanfolyam, amelynek során hétfőn este Kéty Anna országgyűlési képviselő a Szocializmus problémáit, kedden pedig Takács Ferenc, a Földmunkás Szövetség titkára a magyar földreform címen tartottak előadást. Szerdán este Szekeres József szerkesztő a gyakorlati szónoklatban, pénteken pedig Szakasits Árpád szerkesztő Az ipar fejlődése címen tart előadást.

HORNVÁNSZKY és REDL Magyar Mezőgazdák Szövetkezete főbizománya
Nagyvárad, Mussolini-tér 16. Telefon: 10-50.

Gazdák figyelmébe!

Gabonát, hüvelyeseket, magvakat, olajos magvakat
mint kijelölt kereskedők vásárolunk. Magunk és bizománysaink utján
készséggel állunk gazdatársaink rendelkezésére és legelőnyösebb átvételt és lebonvitatást biztosítunk.
vitéz Hornvánszky Pál

Egységes nagy csata dúl az Azovi tengertől Krivojrog térségéig

Dnyepropetrovszket kiűritették a németek Krivojrognál a hatásos német ellenítőkdedések nyomán abbahagyták támadásaikat a bolsevisták

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Azok a nagy harcok, amelyek tíz nap óta az Azovi-tengertől egészen Krivojrog irányában lévő szakaszig tartanak, hadműveleti szempontból egységes csatának tekintendők. A bolsevista vezetőségnek az volt és most is az a célja, hogy páncélosok és számos más nehéz fegyver tömeges bevetésével Dnyepropetrovszktól északra átörje a német vonalakat és dél felé gyors előretöréssel a német keleti arcvonal egész déli szárnyát elvágja és megsemmisítse. Az elmúlt héten több ízben keletkeztek kritikus fejlemények, különösen mintán Melitopolj térségében is a szovjet páncélosok tartós nyomása elől vissza kellett helyezni a német főarcvonalat. A német vezetőség az arcvonal megrövidítése révén oly rugalmasan alkalmazkodott, hogy a szovjetnek azokat az erőfeszítéseit is meghiúsította, amelyek legalább részletsikerek elérésére irányultak. A végrehajtott rendszárlások során hétfőn Dnyepropetrovszket is kiűritették anélkül, hogy nagyobb harcok eseményeire sor került volna. Az itteni német kötelékek teljes nyugalommal, összes fegyvereiket és készleteiket magukkal vive vonultak vissza a számukra kijelölt állásokba. Melitopolj mellett több szovjet páncélos dandár egész nap támadta a német gránátosok vonalait és noha a német vonalakat a késő délutáni órák folyamán néhány kilométerrel hátrább új magaslati állásokra is kellett visszavinni a bolsevisták sehol sem tudták kikényszeríteni a remélt áttörést nyugat felé. Az ellenség valamennyi betörését határozottan el tudtuk reteszelni. A bolse-

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti a délolaszországi helyzetről: A délolaszországi harcok hétfőn csak szórványos helyi harcok voltak még pedig főként a keleti parti szárnyon. Itt az átcsoportosítás alatt álló nyolcadik hadsereg most első ízben léptek passzívításukból. A Trigno folyótól keletre az angolszászok megszálltak egy állást, amelyet eddig német csapatok nem szálltak meg, de egy német előterepi csoport elűzte őket onnan. Az Apenninekből, valamint a nyugati arcvonalszakaszról csak szórványos csatározásokat jelentenek.

Berlin. (MTL.) Mint az Interinf Északkeletolaszországból jelenti, a szlovén területeken folyó tisztogatás során a német biztosító csapatok meglepetésszerű vállalkozással átütő eredményeket értek el. Heves harcokban, melyek a bandacsoportok

körülzárásával végződtek, a legutóbbi öt nap alatt több mint ötszáz foglyot ejtettek, az elesett bandatagok száma pedig több mint 1600 volt. A zászmány, amely részben olasz készletekből, valamint angol-amerikai csepészáruból áll, nagyarányú. A németek többek között zászmányoltak hét felderítő páncélost, több mint 2000 puskát, 300 géppuskát, sok pisztolyt és kézigranátot.

Jelentős erejű német csapatok meneteinek Középolaszországba

Genf. (Bud. Tud.) A római rádió közlése szerint jelentős erejű német csapatok haladtak át Északolaszországon Középolaszország felé.

Zürich. (Bud. Tud.) Római jelentés szerint a katonai parancsnokságoknál megindult az olasz-német katonai

együttműködés. A vezetők tárgyalnak a zújjászervezett olasz csapatoknak a harctéren való felhasználásáról.

Zürich. (MTL.) Alexander tábornok beismerte, hogy illetékes helyen nem teremtették meg a hadsereg számára a kedvező feltételeket. Londonban nem számítanak Róma felé való gyors előretörésre, hanem ellenkezően szívós és hosszas harcokat várnak.

Zürich. (MTL.) A Basler Nationalzeitung katonai szakértője szerint érthetetlen, hogy a nagy túlerőben lévő szövetségesek miért engednek meg, az egyik görög szigetet a másik után elvegyék tőlük sőt az olaszországi stratégiájukat sem lehet megérteni, hogy mit csinálnak az ott levő nagy hadsereggel.

Moszkva. (Bud. Tud.) Az egyik szovjet lap hangoztatja, hogy az angol-amerikai hadsereget még egyáltalán nem vetették küzdelembe a főellenességgel. Németországgal szemben.

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: Tájékozott német helyen megcáfolták azt az angol-amerikai állítást, amely az olaszországi angolszász hadmozdulatoknak nagyobb jelentőséget tulajdonít. Megcáfolták azt is, hogy Felsőolaszországban a németek több lelkeszt letartóztattak volna és Schuster milánói bitorost korlátozták volna mozgási szabadságában.

Finnországban borulátással figyelik a moszkvai értekezletet

Eddig csak olyan kérdések kerültek megvitatásra, amelyekben korábban is megvolt az egyetértés

Helsinki. (Bud. Tud.) Finn körökben fokozódó figyelemmel kísérik a moszkvai értekezletet, mert mind valószínűbbé válik, hogy Finnország kérdése is szóba kerül. A közvélemény túlnyomó része borulató.

Genf. (MTL.) A Tribune de Geneve londoni tudósítója a szűkszavú moszkvai közleményből arra következtet, hogy az értekezleten eddig csak olyan kérdéseket beszéltek meg, amelyekben már eddig is megvolt az egyetértés. Ilyen például az állandó szervezet létesítése, melynek keretében a három nagyhatalom minden nemzetközi kérdéssről szabadon tárgyalhatna. A második harctér gyors, vagy talán azonnali felállítását még nem érintették. Előreláthatóan ez mutatja meg, hogy az értekezlet sikeres volt-e. Londonban a második harctér

kérdésének megbeszélése elé megosztott derulátással tekintenek. Megértik azonban, hogy Moszkvában esendes helytelenítéssel fogadták a dél-afrikai miniszterelnöknek azt a bejelentését, hogy a második harcteret csak 1944-ben állítják fel.

Ankara. (Bud. Tud.) Török körök szerint a moszkvai értekezlet nagymértékben hozzájárul az általános politikai és katonai helyzet tisztázásához. Meg vannak győződve, hogy az értekezleten szóba kerül a balkáni kérdés minden politikai és katonai lehetőségeivel együtt.

veli vesznek részt. A vita legalább is arra a vitára emlékeztet, melyet az első világháború után rendeztek és mely végül az Egyesült Államoknak a Népszövetséghől való távolmaradására vezetett.

Németország nagyszabású megbékéltető politikát végez Délkeleturópában

Berlinből jelenti: (MTL.) Illetékes német helyről közlik:

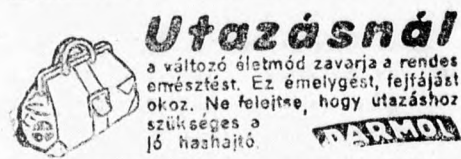
A birodalmi főváros mértékadó körében azt a tevékenységet, amelyet dr. Neubacher követ ezidő szerint Európa délkeleti részén kifejt, úgy jelölik meg, mint az Olaszország e térségből való kikapcsolása által teremtett helyzet következményét. Neubachernek az a megbízatása, hogy végezzen előkészítő munkát, hogy Európa délkeleti lehetően még a háború alatt ismét Európa szolidáris alkatrésze legyen az e térségben élő lakosság külön érdekeinek

Új Népszövetségről vitáznak az amerikai szenátusban

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti: Londonból jelenti: A Daily Herald politikai munkatársa azt írja, hogy Churchill miniszterelnök azzal a gondolattal foglalkozik, hogy átvizsgálja miniszterei névsorát. Valószínűen már az új képviselőházi ülészek előtt módosít a kormány összeállításán. Nemi bizonyossággal már meg lehet jósolni, hogy ujjáépítési minisztert fog kinevezni. Változások várhatók a hadügyi és igazságügyi tárcában is.

Genf. (MTL.) Mint a Svájci Távirati Iroda Washingtonból jelenti, a szenátusban hétfőn vita kezdődött az Egyesült Államoknak olyan nemzetközi szervezetben való részvételéről, mely el lenne látva a szükséges ham-

tabni eszközökkel minden támadás megakadályozására. Az United Press szerint a vitában a nemzeti, nemzetközi és az elszigetelési irányzat hi-

visták páncélos alakulatainak zöme hétfőn ismét a Krivojrogtól északra eső térségben támadt, azonban minden német állást meg tudunk tartani. A német páncélos kötelékek sok helyen mélyen betörték a szovjet készületi állásokba és ezáltal a Krivojrog védelmére gyakorolt nyomást végül oly hatásosan csökkentették, hogy a bolsevisták az esti órákban támadásaikat kénytelenek voltak abbahagyni. A Dnyepernél, Kremencsugtől északnyugatra a bolsevisák újonnan odavitt lövészalakulatokkal előretörték a német vonalak ellen és eközben több helyen betörték a német állásokba. Német gránátosok azonnali ellentámadással elfoglalták a szovjettől az átmenetileg megszerzett területet és régi fő harcállásukat megtartották. Kievtől délkeletre egy szovjet hídfő állásánál hétfőn egész nap szintén kemény és váltakozó harcokra került sor, amelyek azzal végződtek, hogy a bolsevisták minden erőfeszítése véresen összeomlott. Kievtől északra két lövészedret felmorzsolunk.

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a

„CORSO” illatszertartat avattem
és azt illatszert, pipere és háztartási cikkekkel dúsan felszerelve

„IDEAL” illatszertár megnyitottam
cég alatt

Amidőn a legpontosabb kiszámítást is előre garantálom, szíves látogatást kérek

Szilágyi László

a „IDEAL” illatszertár tulajdonosa — Rákóczi-ut és Széchenyi tér sarkán

és kívánságainak egyidejű figyelembevételével.

Ennek a tevékenységnek első eredményei, amelyet Albániában, Horvátországban, Montenegróban és Szerbiában már láthatók, olyan megbékéltető politika sokat ígérő kezdetének tekinthetők, amelyek oly fejlődés útját vannak hivatva egyengetni, amely — mint azt különösen hangsúlyozták, — aligha ütközhetik Törökország érdekeivel.

A német álláspontot úgy lehet összefoglalni, hogy — mint kedden a Wilhelmstrassén közölték — Németország Délkelet-Európában bajtársi viszonyba kíván jutni, hogy az e téren hasznos funkcióját nem csupán Közép-Európa érdekében, hanem saját javára is — nem felvehesse minden zavaró tény kizűszöbölése mellett.

Hamis híresztelések Bulgáriával kapcsolatban

Szófia. (MTI) A Bolgár Távirati Irodát illetékes helyen felhatalmazták, hogy a legerélyesebben cáfolja meg azokat a bizonyos külföldi újságok és hírszolgálati irodák által terjesztett fantasztikus híreket, amelyek azt állítják, hogy Szófiában és másutt megbeszélések folytak egy balkáni konföderáció megteremtése érdekében. A Bolgár Távirati Iroda erélyesen megcáfolja azokat a híreszteléseket is, amelyek különleges katonai intézkedéseket tettek Bulgária egyes szomszédai irányában a szövetséges invázió esetére. Cáfolják továbbá a bolgár határok megváltoztatásáról szóló híreket, valamint azokat a híreszteléseket, melyek szerint Bulgária a Balkánon újabb megszállási övezet védelmét vállalná.

Nagykeletázsia felépítése napról-napra előbbre halad

— A Tenno üzenete a japán országgyűléshez

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán országgyűlés új ülésének azonnali megnyitására a Tenno, aki vezértábornagygyenruhában jelent meg, üzenetét olvasott fel. Az üzenet szerint a japán véderő legyőzött minden nehézséget és mindenütt vitőzül harcolt. Nagykeletázsia felépítése napról-napra előbbre halad. A baráti nemzetekkel kötött szövetségek szilárdabbak lesznek, ami nagy örömmel tölti el. A moztani nehéz helyzetben a népek teljes egységben, totális erővel kell megsemmisítenie az ellenség hamis becsvágyát.

Az üzenetben a Tenno ezután bizalmat fejez ki alattvalóinak hűségére és vitőzése iránt és azt a reményét, hogy a háborus célt rövidesen elérik. A császári üzenet közli még, hogy a miniszterek parancsot kaptak, hogy az országgyűlésnek sürgős, rendkívüli költségvetéseket és törvényjavaslatokat terjeszzenek elő. Arra kéri az országgyűlést, értesse meg a császár akaratát és a javaslatok alapos megvizsgálásával teljesítse feladatát.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán tengerészeti légi fegyveremének kötelekei a földi egységekkel együttműködve Rabaul fölött hatvan ellenséges repülőgépet lőttek le, vagy semmisítettek meg, amikor több mint kétszáz bombázóból és vadászrepülő álló köldökeket megtámadni próbáltak a japán állásokat.

A japán katona, meg a lova

A japán katona rendkívül nagy szeretettel bánik a lovával. Érdekes feljegyzéseket találunk erre vonatkozólag a Yamato c. folyóiratban. Yamazaki Isao tollából:

A harctéren, ahol mindent összeköt a közös sors, a ló nem pusztán gépezet az emberek és a hadfelszerelés szállítására, hanem a katona igazi bajtársa. Megosztja vele a fáradságot és nélkülözést.

A katonák nem restelnek könnyezni, ha elvesztik a lovukat és gyakran még az életüket is kockára dobják, hogy megmentsék kedvenc állatukat. A szeretetteljes bánásmód következtében a lovak is hűségesen ragaszkodnak gazdáikhoz. Számtalanszor megtörténik, hogy a ló sehogy sem hajlandó megválni elesett gazdájától, vagy megszökik az ellenség fogságából, ha meghallja csapata trombitaszavát.

A japán katonák eltemetik a harctéren elesett lovukat. Virágokon kívül kedvenc eledelüket is sírjukra teszik. 1940 október 24-én a tókiói Hibia-parkban ünnepséget rendeztek a háborúban elesett lovak emlékére.

A lovak iránti szeretet azonban a civil életben is megmutatkozik. Különösen, ha a lovakat arra szánják, hogy majdan a katonák segítőitársai legyenek.

Japánban, amikor a lovak elérik a két éves kort, megvizsgálják őket, hogy katonai célokra megfelelnek-e? Az alkalmassukat nyilvántartják, mint hadi célokra védett lovakat. Ezeket gazdáik kötelesek havonta kétszer elvinni kiképzésre. Akik a legnagyobb lelkesedést mutatják ezen a téren, azok éppen a földművesek. Pedig a parasztnak nélkülözhetetlen a ló. Mégis ha besorozzák a lovakat, azt tartják, hogy azok már a Hazát szolgálják és kötelességüknek tekintik, az ilyen lovakat jól tartani, hogy erőseik és szükség esetén jó katonalovak legyenek.

A parasztnak az ilyen kiképzési napokon, sokszor még a dolgukat is elhagyják s minden igyekezetükkel azon vannak, hogy minél tökéletesebb katonalovakat neveljenek. Tocsigi tartományban egyszer egy gyakorlat vezetőjét arról értesítették, hogy kis gyermeke halálán van. Mindenki azt tanácsolta neki, hogy azonnal menjen haza. De ő hallani sem akart róla:

— A feleségem úgyis megtesz mindent a gyermekem érdekében. Nem tartom szükségesnek, hogy én is ott legyek. A lovak kiképzése azonban mindennél fontosabb, mert valóban ettől függ a holnap háborúja.

A gyakorlat befejezése után a vezető hazament. De már késő volt. Kis gyermekét nem találta életben.

(Fordította: Fekete Gabriella.)

A szegedi főispán vizsgálatot indított Szeged városa ellen, mert drágán adta a túró

Még a múlt esztendőben történt, hogy az OMTK arra való hivatkozással, hogy számára szegedi működése anyagi áldozatot jelent, feladta szegedi pozícióját s ottani telepének működését bebiztosította. Ezáltal a városi lakosság tejjelátása rendkívül válságos helyzetbe került. Van ugyan egy-két kisebb tejüzem a városban s ezek együttesen 2–3000 liter tejet forgalmaztak, így az igényeknek csak töredékét tudják kielégíteni. A tejjelátást tehát maguk a gazdák honyolják le olyanformán, hogy reggelenként többszáz kerékpáros jött be a városba s ezek tanyai szomszédságukban összegyűjtött 50–60 liter tejjüket juttatták el a fogyasztóhoz. Ez a mód természetesen egészségügyi kritikát vont maga után s mégis fent kellett tartani, mint szükséges rosszát ugyanmilyre, hogy a város közgyűlése által meghozott és a belügyminiszter által jóváhagyott tejszabályrendeletet sem hajtották végre.

A város tejjelátását

Miután a tejjelátásra magánvállalkozó Szegeden nem akadt, a városi hatóság maga kezdett tárgyalásokat olyan irányban, hogy megvásárolja a OMTK szegedi ingatlanát és teljes üzemi felszerelését. A tárgyalások eredményteliségét a város és az OMTK között megállapodás történt, hogy 350 ezer pengő vételár ellenében az OMTK tulajdonát képező ingatlan és minden üzemi felszerelés a város tulajdonába megy át. Ezt a megállapodást a város törvényhatósági közgyűlése még januárban jóváhagyta annál is inkább, mert a földművelésügyi miniszterium 150.000 pengőnyi hozzájárulást adott a vételárhoz. A közgyűlési határozatot a

belügyminiszter is jóváhagyta s ennek eredményeként a város június hónapban saját kezelésében megindította a tejjelátást. A tejjelátást irányítója dr. Katona István tanácsnok, a város közgazdasági osztályának vezetője, közvetlen irányítója pedig Várkonyi János városi tisztviselő, aki eddig egy másik városi üzennél teljesített szolgálatot.

Kereskedelem óh!

A szegedi városi tejjelátásnak kettős feladata van. Egyrészt a tej összegyűjtése, valamint a városba történő szállítása, másrészt a kellő kezelés után a fogyasztóhoz való eljuttatása. A tanyai tejjelátó állomások szervezése még csak kezdeti stádiumban van. A gazdák megkapták az utasítást, hogy naponta mennyi tejet melyik tejjelátó állomáshoz kötelesek szállítani. A gazdák szívesen küldik a tejet annál is inkább, mert a pontokba beleszámit, de rendkívüli nehézséget jelent számukra, részint munkaidőben, részint napszámberben az a körülmény, hogy 4. 6. ót 8 kilométernyi távolságra kötelesek a tejet a kijelölt gyűjtőközpontba elszállítani. A beállítás körüli nehézségek vannak. Mert az igény jogosultak, akik tejjelátást kapnak, néha 2–3 napon keresztül nem kapják meg az őket megillető tejadagjukat, máskor pedig a tejkereskedők jege nélkül kénytelenek a tejet kiosztani, hogy megmentsék a fogyasztás céljaira.

Ki lesz a vádlott?

Legutóbb pedig feltűnt, hogy a szegedvárosi tejjelátás a közellátási miniszteriumnak a tej és tejtermékek maximálását tartalmazó rendeletével, amely a Budapesti Közlöny ezévi ju

lius 1-i számában jelent meg, eltérnek. Az első észrevétel, hogy minden tej pasztörözött árában kerül a fogyasztóhoz. A legsúlyosabb észrevétel azonban, hogy a túróért, amely 1 pengő 85 fillérre van maximálva a fogyasztó részére, a kijelölt tejkereskedők 4 pengő 20, illetőleg 4 pengő 80 fillérre árat számítanak. Amint ez a körülmény nyilvánosságra került, dr. Tukots Sándor főispán mint közellátási kormánybiztos azonnali vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy mindezt kéri a bajokért kit terhel a felelősség? Nemcsak a szegedi közönség, de az egész ország közvéleménye érdeklődéssel várja, hogy a megállapított árdrágítás miatt a város vezetősége közül ki kerül a vádlottak padjára, vagy ha így jobban hangzik: a vádlottak padján ki képviseli Szeged városát?

Reformáció emlékűnnepélye a réti református egyházrészben

Méltó keretek között ünnepli meg ez évben is a reformáció emlékűnnepét a réti református egyház.

Délután 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz az Árpád vezér uti ref. templomban. Az ünnepi beszédet dr. Szabó Lajos lelkipásztor mondja. Az úrasztalánál ifj. Nyeste István segédlelkész szolgál. Istentisztelet keretében közreműködik a Sztáray Mihály Énekhar. Soós András kerületi karnagy vezénytelével.

Délután 4 órakor gyermekistentisztelet lesz, amelyen Kecskés Balázs hitoktató lelkész tart bibliamagyarázatot. A vasárnapi iskolás gyermekek szavalatokat és énekszámokat adnak elő.

Este fél 6 órai kezdettel vallásos ünnepség lesz a kultúrteremben a következő műsorral:

1. 236. dicséret. Közös ének.
2. Ünnepi megnyitót mond dr. Szabó Lajos lelkipásztor.
3. „A négyezred éves reformáció” címen tart vetítettképes előadást Bordás István gépípari iskolai oktató.
4. Varga Gy.: „Testvérek föl tehát”, „Most még eőtét”, Kovács Gy.: XXIII. zsoltár című hozsannaénekeket előadja a misziói ének- és zenekar. Vezényel: Kovács Győző tanár.
5. A Sztáray Mihály önképzőkör tagjai egy hazafias tárgyú egyfelvonásos daljátékot elevenítenek fel ifj. Nyeste István segédlelkész rendezésében. A darabban előforduló főbb szerepeket Nagy Lujza, Gál Piroska, Kendi Annus, Szilágyi János, Gyenge Árpád és Karácsonyi Károly alakítják.
6. 237. dicséret és a Himnusz. Közös ének.

Belépődij nincs, önkéntes adományok szegény iskolás gyermekek tankönyvszolgáltatás céljára.

Október 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Horthy István-telepen is istentisztelet lesz. Prédikál ifj. Nyeste István segédlelkész. Az istentiszteletet a telep jelenlegi napközi otthonában tartják.

Szolgálatos gyógyszerterarak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerterár, Gróf Telek Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinyóvich) 16-32.

KORONA gyógyszerterár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerterár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SEBENT ISVTAN gyógyszerterár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Rábor A.) 14-44.

Gondokban Svájc

a „béke szigete“

Két-három évvel a mostani háború kitörése után a svájciak nem minden büszkeség nélkül szokták a béke szigetnek nevezni, sőt nem is kellő alap nélkül. A szövetségi kormány nemcsak a háborút tartotta távol Svájtól, hanem az ország gazdasági életét is olyan ügyesen tudta kormányozni, hogy a háborús körülményeket más országokhoz viszonyítva még ma is meglehetősen enyhéknek lehet minősíteni.

Egy év, főképpen pedig 1943 eleje óta azonban a helyzet lassan bár, de feltartóztathatatlanul rosszabbodni kezdett; úgyhogy a berni urak legalább is zárt ajtók mögött aligha mutatnak már gondtalan arcot. A helyzet megváltozásának egyik legfontosabb oka az volt, hogy az angolok és amerikaiak mind a svájci kivitel, mind pedig a behozatal oldalán egyre szigorúbb mértéket kezdtek alkalmazni az úgynevezett navycertek kiadásánál, úgyhogy Svájc tengerentúli kapcsolatait ma már jóformán teljesen elvágottaknak lehet tekinteni.

A háború közeledik Svájcra

További aggodalmat keltő ok az a tény, hogy a földközi-tengeri események kapcsán a háború mind közvetlenebb közelségbe jut a svájci határokhoz. Mindezekben a kellemetlen tényeken túl pedig Bern felelős urai abban a kellemetlen helyzetben vannak, hogy éppen most, a lehető legkedvezőtlenebb pillanatban kell foglalkozniuk azokkal a parlamentáris problémákkal, melyek a demokráciákban új választások alkalmával ugyszólván rendszeresen fel szoktak vetődni.

A háború tartama hozza magával, hogy a nagy világméretű kitérő óta most októberben immár másodszer kerül sor a nemzeti tanácsból és a rendi tanácsból öszetevődő szövetségi országgyűlés újraválasztására. Az első alkalommal a választások csak a polgári kormánykoalíció gyenge törvénykezését hozták magukkal, lényeges változás tehát a helpolitikai helyzetben nem állott elő. A jelen esetben azonban legalább is kérdésesnek látszik, hogy a kormány-pártok most is olyan szerencsésen kerülnek-e ki a választásokból. A kormánypárti többség a nemzeti tanácsban ugyanis már most is meglehetősen csekély és könnyen lehetséges, hogy még jobban megfogyatkozik, annál is inkább, mert ha a jobboldali ellenzék az utolsó ilyen beállítottágu párt beállításával sikerült is elnémitani, a baloldali ellenzék nyomását hasonló tilalmak nem tudták határozottan gyengíteni. Hol bújnak meg a svájci kommunisták?

Hol bújnak meg a svájci kommunisták

Ennek a sikertelenségnek legfőbb oka abban rejlik, hogy a hivatalosan feloszlott kommunisták részben mint magánosok, sőt részben mint zárt szervezetek a szociáldemokratáknál menedéket tudtak maguknak biztosítani. És a Moszkvával rokonszenvező, vagy éppen ellentétben álló elemek a szociáldemokrata párt kebelén belül annál nagyobb befolyást gyakorolnak, mivel nemcsak a hal-ezárnyban tudtak egyre növekvő mértékben a jobbszárnyon elhelyezkedő „polgári” iránylatú köröket is sikerült

arra kényszeríteni, hogy sokkal radikálisabb álláspontot foglaljanak el, mint amilyenhez tulajdonképpen kedvük lenne. Akár választási, azaz létjenn-tartási szempontokból, akár taktikai megfontolásokból, vagy a jövő fejlődésétől való félelem ösztönzésére történt is ez, mindenestre jellemző, hogy amint nemrégiben a szociáldemokrata párt azt gondolta, hogy elérkezett az ideje, hogy Svájc és a Szovjetunió között a diplomáciai kapcsolatok felvételét követelje, a svájci szociáldemokrata párt jobbszárnya is fenntartás nélkül csatlakozott a követeléshez.

Természetesen még mindig fennáll a lehetősége annak, hogy a választások lezajlása után a svájci szociáldemokraták között szakadára kerül sor, azonban eltekintve attól, hogy ez a jelen viszonyok között kevésbé látszik valószínűnek, még ez sem igen járulhatna hozzá a kormánypártok megerősödéséhez. Nyílt titok ugyanis, hogy a kormány-

pártok baloldali csoportja (a szabad-
elvűek, konzervatívok és a parasztpárt) mind erősebb szimpátiákat kezdenek mutatni a radikális baloldallal. Ez a centrifugális irányzat vezetett már annak idején is az úgynevezett ifjú parasztpártiak leszakadásához és annál is inkább nagy figyelmet kell szentelni neki, mivel a svájci népben egyébként is erősen el van terjedve a hajlam a „berni urak“-kal szemben való opponálásra.

Végeredményben tehát a jelenlegi kormánykoalíció akkor sem nyerne sokat, ha a szociáldemokrácia jobbszárnya a választások után csakugyan a kormánytáborba kanyarodna, mert ez alig jelentene többet, mint csupán időleges kiegyenlítődést a polgári pártok öszezsugorodási folyamatában. Mint-hogy azonban még ez a magában sem kielégítő lehetőség egyébként sem igen valószínű, a berni kormány egyetlen reménye tulajdonképpen csak az, hogy a választásokkal szemben eddig közönyösséget tanúsító köröket a saját javára az urnákhoz tudja csábítani, első-sorban természetesen az eljövendő veszedelmektől való félelmük felkeltésével. Talán ilyen irányú hangulatkeltésre célzó szándékok rejtőznek a déli határon elrendelt mozgósítási ren-

Mindenféle ipari és házi

varrógépet

egy évi felelősséggel javít

JAKAB műszerész
Kossuth-u. 5. Telefon 23-30
Kerékpáralkatrészek, varrógép-
tűk raktáron
ZIPPZÁR-JAVÍTÁS

bályok mögött is.

Mindazonáltal annál is inkább kérdéses, hogy ez a számítás beválí-e majd, mivel a lappangó angol befolyás, mely eddig a svájci semlegeséggel sem helyezkedett szembe, legújában teljes erővel egy új népfrent-kormány mellett igyekszik hangulatot teremteni. Ilyen körülmények között nem látszik lehetetlennek, hogy azt a régi mondást, mely szerint Svájcban a politikai fejlődés „lassított leadás” ütemében szokott lefolyni, az idei októberi választások váratlanul nem fogják igazolni. A végső feleletet az idő mindenestre hamarosan meg fogja adni. (M. N.)

HELYISÉG-HIÁNY MIATT

Nagyváradra költöztetik a kézdivásárhelyi leánynépfőiskolát

Az iskola továbbra is megőrzi székely jellegét

A Székely Nép írja:

Több ezer irtunk a Kaláka-mozgalomról, mely célul tűzte: erős, egészséges hagyományaihoz minden körülmények között ragaszkodó, hitében erős tudásában mélyebb székely anyákat készít elő annak a székely életnek a számára, amelynek nagy és kemény feladatokat kell megoldania az egész magyarság javára.

A Kaláka-mozgalom kisebbségi időben született és indult hódító útjára. A mozgalom nagy és örökigazságot rögzítő jelmondatot irt zászlójára: „Itthon van szükség a székely leányokra és egészséges székely anyákra!”

A mozgalom a felszabadulás után erőteljes fejlődésnek indult. Rövid egy esztendő alatt két leánynépfőiskolát létesített: Kézdivásárhelyi és Csíksomlyón. Néhány nap múlva: november harmadikán újból megnyílnak ezek az iskolák, hogy háromnapos tanfolyamok keretében utaváltót adjanak a székely leányoknak az egész életre. Az iskolák népszerűsége rohamosan nő. A felvételi kérvények tömege érkezett az igazgatóságokhoz. Sajnos — az előírások szerint — csak 30-30 növendéket vehetnek fel egy-egy tanfolyamra. Az első harminc jelentkezőt mindkét leánynépfőiskolánál beírták s a többiek, mint jelentkezőket a következő tanfolyamokra veszik fel.

Útra kelnek a háromszéki leányok

Sajnos, a kézdivásárhelyi Kaláka leánynépfőiskola eddigi, ideiglenes szállását nem tudták tovább a mozgalom rendelkezésére bocsátani. Zakariás Flóra testvér végigjárta, végigkilincselte Háromszék vármegyét, de nem kapott helyiséget. Az iskolát tehát el kellett költöztetni. Messze, nagyon messze, a Királyhágón is: Nagyváradon a Szociális Testvérek

otthonában helyezték el a kézdivásárhelyi Kalka leánynépfőiskolát — ideiglenesen, mert hiszik, hogy néhány tanfolyam után újból hazajöhetnek most már saját helyiségeikbe.

— Az iskola jellege Nagyváradon sem változik — hangoztatja Flóra testvér. — Az iskola teljes felszerelésével és növendékeivel együtt költözik Nagyváradra. Háromszéki származású növendűnk irányítja, vezeti majd leányainkat s egy évre, legrosszabb esetre kettőre — oda közvetítjük a székely jellegét. Remélem oda is eljönnek a székely ifjuság nevelésének a barátai s hazai levegőt, szívet és lelket hoznak háromszéki leányainknak, akiknek még új a felleges rokolya, mert nagyanyaink levették s édesanyaink már nem viselték. Székely dal, ballada, mese, székely tánc lesz a nagyváradai iskolában és felleges rokolyákat szövíünk az osztovátákon s az omladozó kúriákról beszélünk téli esteken a tűz világnál. De mégis szomorú, hogy a Székelyföldön nem akadt hely a székely leánynépfőiskola számára. Ha csak párányi reményt kapunk valahonnan azonnal visszajövünk mindenestől.

— November harmadikán reggel indulnak a leányok egycsoportban Kézdivásárhelyről — hangzik a további felvilágosítás. — Testvér hozza őket. Délelőti megnézik a epeiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumot, délben kiállnak Csíkszeredán, felmennek Csíksomlyóra, imádkoznak a Székelyek Asszonyánál, a csodatévő Mária lábánál és úgy indulnak este tovább Nagyváradra.

Székely bulizzal berendezett otthon — Nagyváradon

— Meleg fészek készül Nagyváradon a leányok számára. Tágas, egészséges, száraz hálótermek, szép nagy tanterem, szövíszoba, ebédlő, szép üveges

folyosó várja a háromszéki leányokat. Készül a székely ebédlőbutor is. Egy csoportban mennek a leányok, tanárnők kíséretében, úgyhogy nyugodtan bocsáthatják el őket a szülők.

— És a csíksomlyói népfőiskola? Alcsík, Felcsík, Gyergyó, sőt Udvarhelyszék leányai jelentkeztek, akik nem a budapesti szolgálatban akarnak „müvelődni”, hanem a székely népfőiskolában. Akik nem postáskisasszonyok akarnak lenni, hanem székely asszonyok, édesanyák. Nagy szeretettel készíttetjük a meleg otthon s a barátságos iskolatermet az új leánykáknak. Már az osztováták is várják az új tanfolyamot. Varrógép, szabóolló mind-mind újra „munkába áll” és forgalomba kerülnek a nagy lábasok, fazekak, sütőteknők is, hogy izletes étellel jótartsák a tanulóereget — fejezi be Zakariás Flóra testvér.

Az OTI jövő évi deficitelőirányzata 12.5 millió pengő

Az OTI november 14-ére tűzte ki közgyűlésének időpontját, melyen tárgyalják az 1942. évi jelentést valamint az 1944 évi költségelőirányzatot. A tavalyi zárszámadás szerint a betegségi biztosítási általános üzletág keretében 121.7 millió pengőt is meghaladta a járulékbetétel. Kifizettek táppénz címén 44.9, szülészeti segély címén 5.4, kórházi és szanatóriumi költségek fejében 19.6, gyógyszeres költségre 10.8, orvosi költségre 3.8, temetkezési segélyre 1.2, betegek utiköltségére ugyancsak 1.2 millió pengőt. Az ügyviteli költség közel 17.2 millió pengőt tett ki.

Szabadegyetemi előadás csütörtökön délután 5 órakor a városháza dísztermében

Előadó: dr. Hankiss János államtitkár

Holnap délután 5 órakor nyílik meg ünnepélyes előadás keretében a Nagyváradi Szabadegyetem 1943—44. évi II. évfolyama. Az előadást dr. Soós István polgármester, a Népművelési Bizottság elnökének szavai vezetik be, majd dr. Hankiss János államtitkár, egyetemi ny. r. tanár *Nemzet és kultúra* címen tart előadást.

Tárgya: megvizsgálni, fölment-e a nemzetet a háború ténye a kulturális fejlődés szorgalmazásának kötelezettsége alól? Igaz-e, hogy a fegyverzörgés elhallgattatja a muzsákat vagy éppen megfordítva áll a dolog? Mászóval: mivel járulhat hozzá a kulturális erőfeszítés a nemzetvédelem nagy feladatahoz és mit ad a nemzet a kultúrának?

A Szabadegyetem vezetősége ismételt felhívja a hallgatóság figyelmét, hogy az előadások látogatására jogosító felvételi igazolványt váltson a népművelési titkári hivatalban (Szállási Dezső-u. 12. Távbeszélő 24-88.) Igazolványok 1 P. beiratási díj ellenében, (mely összeg az egész évre szól), naponta déli 12—2, délután 5—6 óra között válthatók a titkári hivatalban. Hivatalok, testületek, intézetek és üzemek közös névjegyeken is igényelhetnek felvételi igazolványokat.

Pályázati felhívás leventék jutalmazására

Vadas Gyula főszerkesztő abból az alkalomból, hogy a *Nemzeti Sport* szerkesztőségétől megvált, 10.000 pengőt ajánlott fel olyan 18 éven aluli szegénysorsu hadiárva leventék jutalmazására, akik kiváló leventemunkájukon felül, sportteljesítményükkel is kitűntek. A felajánlott összegből minden hadtest és külön Budapest Székesfőváros területéről 1—1 levente kap 1000—1000 pengőt.

Felhívom az iskolai és iskolán kívüli leventéket, akik ezeknek a feltételeknek megfelelnek, hogy haladéktalanul jelentkezzenek leventecsapat-parancsnokuknál.

Utasítom a leventecsapat-parancsnokokat, hogy a jelentkező leventékről legkésőbb f. évi november hó 6-ig szolgálati jegyen az alábbi kimutatást terjesszék fel közvetlenül hozzám (Bpest., V., Alkotmány-u. 517):

1. Név, születési idő és lakás.
2. Eltartójának foglalkozása, vagyona és jövedelme.
3. Testvérek száma, kora és foglalkozása.
4. Levente-minősítés.
5. Sportteljesítmények és versenyeredmények.
6. A parancsnok véleménye.

Minden jelentkezőről külön jelentést kérek.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Felhívás a gazdákhhoz az őszi mélyszántás elvégzésére

A Magyar Távirai Iroda jelenti: A szárazság az idén hátráltatta az őszi talajmunkálatok elvégzését. Ezeknek időben való elvégzése azonban rendkívül fontos. Ezért a földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, valamint az alárendelt szakigazgatás szerveihez és utasította őket, hogy a munkák elvégzését minden rendelkezésükre álló eszközzel biztosítsák. Az ország közellátása érdekében feltétlenül szükséges az őszi szántások elvégzése kellő időben és gondossággal. A mostani beszolgáltatási rendszerben nagy érdeke ez a gazdának is. Ne késlekedjenek tehát a gazdák és a száraz talajviszonyok ellenére is végezzék el az őszi szántásokat és vetéseket. A múlt évben termelési jutalmakkal ösztönözték a gazdákat, hogy a tavasziak alá ősszel mélyen szántsanak. Az idei szá-

razságban kitűnt az őszi mély szántás nagy haszna. Egyes helyeken az idén ötven százalékkal is magasabb volt a terméseredmény, de a különbség minden esetben legalább egy-két mázsa volt holdanként. Az idén termelési jutalmakat nem adnak, azonban a gazdák a tavalyi terméseredményekből láthatják, hogy az idei jutalom a terméstől. Minden gazdának kötelessége tehát saját érdekében is, az őszi mély szántások elvégzése a tavasziak alá. Több törvényhatóság az őszi mély szántások elvégzését rendelettel kötelezővé is tette. Ne várják azonban a gazdák a kényszerű intézkedéseket, hanem mutassák meg, hogy minden erővel előmozdítani igyekeznek a magyar mezőgazdaság fejlesztését és ezzel saját maguk és a köz boldogulását.

Jelentkezzenek a húsiparosok a zsírnyilvántartási könyvükkel

Felhívom a város területén működő összes húsiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint folyó hó 28., 29., 30. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi közellátásügyi hivatalban zsírnyilvántartó könyvecskéjükkel az október havi zsírszámlálás megajtése végett.

Együttal közlöm a húsiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl október havi zsírjegyek el nem fogad-

hatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további esztendőhöz és zsír kiosztásához való kizárást vonja maga után.

Az elszámolás sorrendje: 1943 október 28-án A—G betűvel;

október 29-én H—P betűvel;

október 30-án R—Z betűvel kezdődnek.

Nagyvárad, 1943. október 25.
Dr. Soós s. k. polgármester.

Megállapították a helyi gyártmányu mosó-, pipere- és habaszappan árát

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. Közellátásügyi Ministerium 55.300—1943. K. M. sz. rendelettel a helyi előállított egységes mosó-, pipere- és habaszappan, továbbá rud- és kockaborotvaszappan, valamint az egységes mosóport legmagasabb gyári, eladási és fogyasztói árát az alábbiak szerint állapította meg.

Az 5100—1943. Ip. M. számú rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően előállított készítmények legmagasabb gyári, eladási ára:

a) Egységes mosószappan
1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 280 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 290 P.

b) Illat- vagy gyógyhatású anyagot tartalmazó egységes pipereszappan
1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 527 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 570 P.

c) Illatosított és darabonként papírba csomagolt babaszappan
1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 824 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 890 P.

d) Kockaborotvaszappan
1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 634 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 685 P.

e) Darabonként papírba csomagolt rudborotvaszappan

1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 1064 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 1150 P.

f) Egységes mosóport
1. nagykereskedők részére: negyed kg-os csomagolásban 100 kg-onként 154 P.
fél kg-os csomagolásban 100 kg-onként 150 P.

2. kiskereskedők részére: negyed kg-os csomagolásban 100 kg-onként 160 P.
fél kg-os csomagolásban 100 kg-onként 156 P.

3. a mosodák és intézmények részére papírzsákbán 100 kg-onként 124 P.

A nagykereskedő, kiskereskedőnek történő eladás esetében, legfeljebb az előállító által kiskereskedővel szemben felszámítható árnak a (15 százalékos) forgalmi adóvaléggel növelt összegét számíthatja fel.

A szappan és egységes mosóport legmagasabb fogyasztói ára az ország területén egységesen:

1. Egységes mosószappan 100 gr gyártási sulyu darabonként —38 P.
200 gr gyártási sulyu darabonként —76 P.

2. Egységes pipereszappan 100 gr gyártási sulyu darabonként —84 P.
3. Babaszappan 80 gr gyártási sulyu

darabonként 1.06 P.

4. Kockaborotvaszappan 70 gr gyártási sulyu darabonként —70 P.

5. Rudborotvaszappan 60 gr gyártási sulyu darabonként 1.04 P.

6. Egységes mosóport:
negyed kg-os csomagolásban csomagonként —54 P.
fél kg-os csomagolásban csomagonként 1.06 P.

Az előállító köteles a forgalomba kerülő egységes mosó-, pipere- és habaszappan, valamint a kockaborotvaszappan, valamint a rudborotvaszappan és az egységes mosóport csomagolásán annak darabonként illetve csomagonkénti fogyasztói árát feltüntetni. Az illat- vagy gyógyhatású anyagok hozzájárulása nélkül előállított egységes pipereszappan eladásánál, az egységes mosószappanra megállapított árak érvényesek.

Ez a rendelet 1943. október 22. napján lép hatályba.

Nagyvárad, 1943. október 26.
Dr. Soós s. k. polgármester.

November 2, 3, 4. és 5-én kell jelentkezniök a kereskedőknek szappan elszámolás végett

Felhívom a város területén működő fűszer-, szatóc- és vegyeskereskedőket, hogy az alább feltüntetett beosztás szerint november hó 2., 3., 4. és 5. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi közellátásügyi hivatalban az október havi számlázás megajtása végett.

Együttal közlöm a kereskedőkkel és fogyasztókkal, hogy az elszámolás megtörténte után, októberi vagy korábbi mosószappanjegyek el nem fogadhatók, illetve be nem válthatók.

Fenti rendelkezések nem teljesítése vagy megszegése a további számlázásból való azonnali kizárást vonja maga után.

1943 november 2-án az A—F betűvel:

november 3-án a G—L betűvel;
november 4-én M—R betűvel;
november 5-én S—Z betűvel kezdődő nevűek.

Nagyvárad, 1943. október 25.
Dr. Soós s. k. polgármester.

Tanévnyitás a premontrei gimnáziumban

A jászvári premontrei kanonkrend nagyváradi Pázmány Péter gimnáziumának igazgatósága közli az alábbiakat:

Október 23-án és 29-én pótfelvétel délelőtt 8-tól 12-ig.

Október 28. vagy 29-én minden eddig felvett tanuló köteles szülőjével, vagy annak helyettesével és ellenőrző könyvével az osztályfőnökénél jelentkezni a szükséges adatok és felvilágosítások céljából. Az ezévből először felvettek a még szükséges okmányokat feltétlenül hozzák magukkal.

Ezen a két napon kell befizetni az igazgatói irodában a tandíj első részletét: 22 pengőt.

November 1-én 9 órakor ünnepélyes Veni Sancte. Gyülekezés 8 órakor.

November 3-án 8 órakor rendes tanítás.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

BESZÉDET INTÉZ A PAPA A PERUI EUCHARISZTIKUS NAGYGYÜLÉSHEZ. Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az itteni rádió jelenti a Pápa október 31-én a perui eucharisztikus nagygyűlés befejezése alkalmából a vatikáni rádió utján beszédet mond.

ELFOGADTA A VALLÁS. ÉS KÖZOKTATÁSI TÁRCA KÖLTSÉGVETÉSÉT AZ EGYESÍTETT KÉPVISELŐHÁZI BIZOTTSÁG. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház pénzügyi és közoktatásügyi bizottsága kedden délután öt órakor *Inántsy Papp* Elemér, *Szabó Gusztáv* és *Temesváry Imre* elnökletével folytatta a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A kormány részéről jelen voltak *Szinyei-Merse Jenő* vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter. Az előadó *Tomboly Dénes* volt. A felszólalásokra *Szinyei-Merse Jenő* vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt, majd a bizottság részleteiben elfogadta a tárca költségvetését.

ÜLÉST TART A VÁROSI JOGÜGYI BIZOTTSÁG. A békeésabai sertészállaló r. t.-vel való elszámolás ügyében október 28-án, délelőtt fél 11 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart a jogügyi bizottság.

Mozdonytakarítás közben a sínek közé zuhan egy nagyváradí futó. Szerdán délután mozdonytakarítás közben a sínekre zuhan Balázs András 50 éves futó. A szerencsétlenül járt ember balhalántékán szenvedett sérülést. Azonnal be szállították a kórházba, ahol magához tért. Állapota nem súlyos.

Elő és művirág

koszorukat

készen és rendelésre szépen és olcsón készít

CZIRA virágüzlet Bémer-tér 2 sz.
 Telefon 17-66

IPAROSHIREK. A vas- és fémipari szakosztály elnökege felhívja tagjai figyelmét arra, hogy mindazok, akik szeptember hónapban karbidot igényeltek folyó hó 28-tól 31-ig bezárólag az utalványt vegyék át, mert amennyiben az utalványt nem vennék át, a kiutalás engedélyezésének hatálya érvényét veszti. Akik faszenet folyó hó 18-ig igényeltek, utalványaikat sürgősen vegyék át. Elnökség.

LETARTÓZTATTAK DAKARBAN BERGERET TÁBORNOKOT. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Bergeret tábornok, volt francia légügyi minisztert, akit a francia szakadár bizottság rendelkezése letartóztatott, Francia Nyugat-Afrikában őrizetbe vették — jelenti a brit híroroda. — A tábornokot Dakarbán vették őrizetbe, ahol visszavonultan élt.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ ÉRTEKEZLETET TARTOTT A PROPAGANDAMINISZTERIUM. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A nemzetvédelmi propagandaminiszter hivatala a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében hétfőn rendezte október havi gazdasági tájékoztató értekezletét, amelyen megjelent *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter, *Antal István* dr. nemzetvédelmi propagandaminiszter, *Jurcsák Béla*, *Csikó Béla*, *Bárános Károly* és *Schlick István* államtitkárok, *Schandl Károly*, az OKN alelnök vezérigazgatója, továbbá a gazdasági érdekképviseleti szervek és testületek meghívott vezetői. *Reményi-Schneller*, *Antal István* miniszterek és *Schandl Károly* mondtak tájékoztató beszédeket.

Iskolai hírek. Az Immaculata intézet felhívja a szülők figyelmét, hogy a *Veni Sancte* a polgári iskolában és övönképzőben november 1-én délelőtt 9 órakor lesz a *Szent László* templomban. Gyülekezés az intézet udvarán fél 9 órakor. A bentlakók érkezése október 31-én este 7 óráig.

A **SZENT VINCE INTÉZET** elemi és polgári iskolájában november 1-én lesz a *Veni Sancte*. November 3-án rendez előadás.

BUTORT

színeset

MEZEI-161

Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Előkészítő lépés Argentína és Ghile vámközöségére. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Gilbert külügyminiszter elnöklésével bizottság alakult Argentína és Ghile vámközöségének gyakorlati előkészítésére.

EGYELŐRE NEM SZABALYOZZÁK AZ ÚJ DIÓ ÉS DIÓBEL ÁRÁT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az érdekeltek tájékoztatása céljából illetékes helyen közlik, hogy a m. kir. közellátási miniszter az idej természetű dió- és dióbel legmagasabb árát mindaddig nem állapítja meg, amíg annak szabad áralakulása az árszínvonalat nem zavarja. Az árszabályozás mellőzése azonban nem jelent közvetlen áralakulást, mert a nagykereskedők országos egyesületének cukor- és déligyümölcs szakosztálya a dióra, illetve a dióbelre vonatkozóan az idén is megállapítja az árakat, amely árakhoz a kereskedelemnek igazodni kell.

Aknacirkáló és gőzös összeütközése. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egy svéd aknacirkáló kedde virradó éjjel a stockholmi partok előtt összeütközött egy stockholmi gőzessel. A cirkáló a vízvonal alatti sérüléseket szenvedett és a két mentőgőzös megérkezéséig zátonyra futtattak. A gőzös is megeéruült. Az összeütközésnek azonban emberáldozata nem volt.

RENDŐRSÉG ÉS KATONASÁG ÖSZSZEFOGÁSA A KOMMUNISTA GÁRÁZDÁLKODÓK ELLEN. Stockholm. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Linköping város rendőrsége a jövőben együttműködik a katonasággal, hogy véget vessen az állandóan ismétlődő hokeevista cselekményeknek. A svéd repülőipar nagyrésze éppen ebben a városban van. A járőröket megerősítették és éles tőlénnyel látták el. A városi rendőrséget kiegészítik állami alakulatokkal.

Szerdán utoljára

BELVÁROSI

Rombadőlt álmok

Heinrich George és Olga Csehova monumentális filmje

Csütörtökön: Bemutató!

Ragaszkodom a szerelemhez

Fényes Alice, Ajtay A., Hidvéghi Vali, v. Benkő, Mihály

WEICHS VEZÉRTÁBORNAGY BÜLGÁRIÁBAN. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Weichs vezértábornagy kétnapos látogatást tett a bolgár fővárosban. Az irányadó bolgár katonai és polgári személyekkel való megbeszélései a német-bolgár kapcsolatokat jellemző meleg barátság szellemében folytak le.

MÜKEDVELŐ ELŐADÁST TART VASÁRNAP AZ NMK. Mint értesülünk vasárnap délután 5 órai kezdettel a Nemzeti Munkaközpont műkedvelő csoportja előadást rendez a székház nagytermében. Az előadásra vendégeket is szívesen látnak.

MUSSOLINI ELNÖKLETÉVEL ÖSZSZEÜL A FASISZTA MINISZTERTANÁCS. Róma. (MTI) A NTL jelenti: Október 27-én a Duce főhadiszállásán a köztársasági fasiszta kormány második minisztertanácsán a Duce elnököl. Ezen beszéli meg a kormány az átfogó munkatervet. Az ülésről hivatalos jelentést adnak ki.

A FELSZABADÍTOTT TERÜLETEK ELNÖKSÉGEI IS RÉSZTVEZNEK AZ OTI IDEI KÖZGYÜLÉSÉN. Az Országos Társadalombiztosító Intézet a budapesti Vigadóban november 14-én tartja közgyűlését. Ezen résztvesznek már a felszabadított területekről azok az elnökségi és választmányi tagok, akiket a gyáriparosok és a munkásság részéről hívtak be.

EMELIK A KÖZELLÁTÁSI TISZTVISELŐK LÉTSZÁMÁT. Nagyvárad, okt. 27. A polgármester előterjesztésére a közellátási hivatal tisztviselői létszámát 62-ről 70-re emelte a belügyminiszter és engedélyezte, hogy 11 közellátási hivatali tisztviselőt véglegesítsenek.

Közellátási értekezlet a városházán. Nagyvárad, október 27. Ma délelőtt közellátásügyi értekezlet volt a városházán, amelyen foglalkoztak a fa, a burgonya és a tejellátás kérdésével. A lapzártakor végetért értekezletről lapunk holnapi számában számolunk be.

ÜNNEPELYES KERETEK KÖZÖTT NYILIK MEG CSÜTÖRTÖKÖN A SZABADEGYETEM ELŐADÁSSOROZATA. Nagyvárad, okt. 27. Holnap Nagyváradra érkezik *Hankiss János* államtitkár, dr. *Jeney Endre* debreceni egyetemi tanár, *Katona Géza* országos népművelésügyi felügyelő és *Medvezky Károly* debreceni gimnáziumi tanár. A vendégeket a főispán és a polgármester fogadja az állomáson. A város ebédet ad tiszteletükre a délután résztvesznek a vendégek a szabadegyetem ünnepélyes megnyitóján, amelyen a polgármester bevezetője után *Hankiss János* tart előadást „Nemzet és kultúra” címmel.

1141—1943. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETME NY

A nagyváradí kir. járásbírósa 1942. évi 6152. sz. végzése alapján *Fazekas Gergely* nagyváradí lakos javára 300 p. és jár. erejéig fogantatott végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1200 pengőre értékelt bútorok, varrógép, sertések s egyéb ingóságok a nagyváradí kir. járásbírósa 1943. Pk. 12557 sz. végzése folytán Nagyváradon, Szerencse utca 5. szám alatt 1943. évi november hó 3. napján d. e. 11 órakor megtartando bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatnak.

Nagyvárad, 1943. év szeptember 24.
Török Antal,
 kir. bír. végrehajró.

Tiszta gyapjú takarók érkeztek **BEIER** textilkereskedés, Deák Ferenc-u. 2

Nagyvárad thj. város adóhivatalától.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyvárad-i forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és a városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67—69. §. alapján az első árverést 1943. november 4. napján d. e. 11 órára, a második árverést 1943. november hó 12. napján d. e. 11 órára a városi raktárban ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 3/0/0.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.
- Nagyvárad, 1943. év. október 25.
Fondré Sándor, végrehajtó.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 28.
Budapest I.

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ébresztő. Torna. Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.
- 10.15 Operarészletek.
- 11.15 Szórakoztató zene.
- 11.40 Kolombán István előadása.
- 12.10 Rendőrzenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Fuvószenekei művek.
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 15.30 Réhely Oszkár előadása.
- 16.00 Őszi vasárnap Kalotaszegen. Mo-nostory Margit előadása.
- 16.20 Solyóssy Lajos tánczenekara.
- 17.00 Vitéz Szabó Sándor előadása.
- 17.20 Magyar művészlemez.
- 17.50 Neth Aladár dr. előadása.
- 18.25 Donizetti est.
- 19.50 Közvetítés a kalocsa-szekszárdi erdőkből.
- 20.20 Mindenből mindenkinél.
- 22.40 Hangulatok.

Budapest II.

- 19.00 Francia nyelvoktatás.
- 19.30 J. S. Bach: Máté passió.
- 21.50 Őszi estén.

PÉNTEK, OKTÓBER 29.

Budapest I.

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ébresztő. Torna. Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Berlini filharmonikusok.
- 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Dalok és hangszerelőzők.
- 15.05 Melles Béla zenekar.
- 16.00 Dr. Gedényi Mihály előadása.
- 16.20 Laskó Emil énekegyüttes.
- 17.00 Népdalféla.
- 17.30 Német hallgatóinknak.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Közvetítés a Magyar Filmirodából.
- 18.30 Tartuffe. Vigjáték öt felvonásban.
- 21.00 A magyar rádió ünnepi estje a tőrök közársaság kikiáltásának 20. évfordulóján.
- 21.30 Céardások.
- 22.40 Dal és mosoly.

S P O R T

Sokkal keményebb dió lesz az Ujvidék most, mint tavaly volt

Te'jes gőzzel folyik a vasárnapi csatára való előkészület

Az Ujvidék csapatának a Ferencváros ellen kiharcolt győzelemnek is beillő döntetlenje igen megnövelte a hácskai fiúk önbizalmát és a délvidéki lapokból olyan híreket olvassunk ki, mintha az Ujvidék Nagyváradon is meglepetésre készülne. Ismerjük az Ujvidék képességeit, tudjuk, hogy tavaly óta igen sokat javult az csapat, azt is tudjuk, hogy a Ferencváros ellen is csak a határtalan balszerencse ütötte el a győzelemtől, éppen ezért az a véleményünk, hogy vasárnap igen kemény erőpróbának lesz kitéve a zöld-fehér csapat. Reméljük azonban, hogy a gyengélkedő játékosok vasárnapra már teljesen rendbejönnek és fogják tudni a módját, hogy a hevesvéri délvidéki fiukat miként kell kétvállra fektetni.

Az idén sokkal nehezebb dió lesz, mint tavaly volt és csak a legnagyobb erőbedobással érhetünk el velük szemben jó eredményt. Remélem, a hét végére rendbejönnek a gyengélkedő játékosok és végre már a teljes csapat játszhat vasárnap.

Meghalt Karácsony Gyula, a NAC alapító tagja

Karácsony Gyula hentesmester, a NAC alapító tagja és volt alelnöke, f. hó 25-én, 56 éves korában elhunyt. A közliszletekben álló sportbarát elmúlása városzerte mély részvényt váltott ki. A NAC testületileg vesz részt néhai Karácsony Gyula végtisztességén.

Vasárnap osztják ki a NAC múlt évi bajnokságban elért második helyezését érmeit

Az M.L.Sz megküldte a NAC vezetőségének a csapat tavalyi bajnokságban elért második helyezését érmeit. A vezetőség úgy határozott, hogy vasárnap este, az Ujvidék mérkőzés után, a Balaskó-césteremben, baráti vacsora keretében nyújtja át a fiuknak a jól kiérdemelt éremdíjakat. A vacsórán résztvenni óhajtok a NAC-irodában péntek estig jelentkezhetnek.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Artatlan vagyok” szerdán este 7-8-kor

3 óras kacagató vigjáték-újdonosság az „Artatlan vagyok” szerdán este kerül ismét Jurik Julcsi, Antal Erzsé, Czéh Gitta, Bakay Lajos, Lendvai Lajos és Ross Józseffel a főszerepekben. Figyelem! Csak felnőtteknek!

A két kapitány, Erdélyi Mihály nagyszerű légiós operett-újdonosságát csütörtök este mutatja be a színház bemutató bérlet keretében, mely Budapestben több mint 150 előadást ért meg egyfolytában. Főszereplők: Lányi Emmi, Göndör Klári, Anta' Erzsé, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Halasi Gyula, Barsy Béla, Gyönyörű kitalálás. Hangulatos muzsika. Vidám fordulatú szövegek. Szencziócs táncok. A díszleteket Kovall István tervezte és festette. „A két kapitány” csütörtök este bemutató bérlet 5., péntek este A-bérlet 5., a többi napokon bérletszűnetben kerül színi.

Szombat délután négyed 4 órakor. **Filléres helyárrakkal** Vaszary János rendkívül nagyszerű mai története: **Egy nap a világ** kerül színre Lovasi Klári, Horváth Jenő és Szabó Ernővel a főszerepekben. **Szöktetés a szerályból**, Mozart operája november 10-én kerül színre a színházban a m. kir. Operaház együttesével: Szabó Ilonka, Raffay Erzsé, Kőrész Endre, Szabó Miklós, dr. Sán-

dor István felléptével. Az előadást Ábrányi Emil vezényli. Kiegészített zenekar.

HETI MŰSOR:

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: **Artatlan vagyok!**

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: **A két kapitány.** — bemutató bérlet 5.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: **A két kapitány.** A-bérlet!

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: **Egy nap a világ.**

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: **A két kapitány.**

Vasárnap délután és este: **A két kapitány.**

KARÁCSONYRA KÜLÖN ÉLELMISZERADAGOT IS KAP A NÉMET LAKOSSÁG. Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: A német lakosság karácsonyra a rendes élelmiszer-adagokon felül az idén is külön élelmiszer-adagot kap. Minden fogyasztó ötszáz gramm buzalisztet, 250 gramm cukrot és 125 gramm vajot kap. A 18 évnél idősebb fogyasztók ezenkívül 125 gramm édességet, 50 gramm babkávét és félpalack szeszes italt kapnak. A gyermekek és fiatalok 18 éven alul 250 gramm édességet és 200 gramm cukrot kapnak.

APRÓHIRDETESEK

Adós-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 919
Kombinálszoba, konyha, rekamer eladó, Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725

Biciklilámpához dinamót megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 936

Si-ruhát magas alakra jó állapotban megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 935

Mély sötétkék gyermekkosci eladó Kaszárnya-u. 17. 959

Női 37, jó állapotban lévő höcsizmat megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 934

Üzemképes cipőmegmunkáló kombi-nált gép eladó. Csáky-u. 21. 950

100 liter vagy nagyobb üst, megvételre kereseték. Karácsonyi püspök-utca 46. 956

Veszek jókarban lévő 200—250 litros vasüstöt, Marján, Teleki-u. 45. 935

Zongora, Singer varrógép, bécsi antik kredenc és könyvszekrény, kétfős rózagy, ágyasodrony eladó. Cím kiadóban. 933

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindenemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, melyt, petét mindenből felölősséggel irtja, Csutorás, Szilgyeti-u. 7. Telefon 14—21. 864

Kölcsön 5 éves, 5/20/0-os költségmentesen „Hitelközvetkezétnél”, Bethlen István-u. 6. kapható. 957

Gépelést saját gépemmel vállalom. Cím a kiadóban. 929

Hosszas irodai gyakorlattal bíró komoly urinó tisztviselőni állást keres. Cím: „Szorgalmas” jelígre a kiadóba. 946

Könyvelést, üzleti könyveinek feltekintését, vezetését, ügyviteli szervezést és felülvizsgálást szakszerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája. Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29—26. 528

Állást nyee

KIFUTÓ FIU v. LEANY felvétetik Szent László nyomda Rt. Szilgyi D. u. 5. szám.

Bejárónót keresek fél napi elfoglaltságra, azonnalra. Cím a kiadóban. 957

Mindenest jó bizonyítvánnyal azonnalra felveszek. Cím a kiadóban. 938

Vörösmarty, **Petőfi-utca környékén lakó lapkihirdőket** azonnalra keresünk

Jelenkezés a Magyar Lapok kiadóhatalában.

Megbízható, gyermekszerető minden fiatal nőt keresek azonnalra kis családdhoz. Cím a kiadóban. 954

A Hadapród Iskola fizikai és kémiai szertára, lehetőleg 4 középiskolát végzett, technikai érzékelő bíró, büntetlen előéletű szertárkezelőt állandó jelleggel, jó javadalmazással felvesz. Jelenkezes hétköznap 11—1 között. 958

Állást keres

Irodai gyakorlattal, jó kézírással, önkiszáradó fiatal nő állást keres. „Komoly” jelígre a kiadóba. 951

Lakás

Keresek központban szép burorozott szobát, fürdőszobát használati. Cím: „Sürgős” jelígre a kiadóba kérek.

KIADÓTULAJDONOS:

SENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztéért felel: **Dr. Paál Árpád** (székhely: 33216)
kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos** (székhely: 33216)

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóán Nagyvárad, Szilgyi D. u. 5. számon